

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
amint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 1 korona.

Anyagi viszonyaink.

(T.) Megdőbbentően actualis tárgya
nemzeti életünknek a nagy, sőt mondhatni
óriás arányokat öltő kivándorlás. Az
okára nézve bátran megkérdezhetjük itt
Abonyban is akármelyik egyszerű, irni ol-
vasni sem tudó paraszt embert, megmondja
gondolkodás nélkül, hogy: biz annak az az
oka uram, hogy nagyon nehéz itt a meg-
élhetés, elviselhetetlen a nyomoruságunk.

Nincs magyar ember az országban,
aki ne érezné e súlyos viszonyokat; egyaránt
érzi a földes úr, a paraszt, a diplomás szel-
lemi munkás, a hivatalnok, a kereskedő, az
iparos, csak hogy az intelligensebb elemben
nagyobb az ellenálló képesség, több ener-
giával bír a bajok leküzdésére, vagy lega-
lább azzal való küzdelemre, jobban ragaszkodik
a haza földjéhez, melyen szellemi mun-
kájával valahogy eltengődik, de kézi mun-
kára idegenben is képtelen.

De a munkás osztály másképp gondol-
kozik, kivált a józanabb, dolgosabb része,
az érzi, hogy önhibáján kívül nyomorog;
dolgozna szívesen, de nincs mit, nincs hol,
nem kap munkát, önérzete nem engedi,
hogy alamizsnáért könyörögjön. És bár-

mennyire fölülkerekedik benne a hazafias
érzés, az anyaföld szeretete, de ha annak
áldásától messze van, föllebb kerekedik nyo-
masztó sorsa, éhség okozta elkeseredése és
veszi a vándorbotot, itt hagyja hazáját,
szülő faluját, feleségét, gyermekeit, megy
idegen földre, munkát, kenyeret keresni...

Talál-e? Ma már nem, de ő azzal nem
törődik, itthon nincs reménye sorsának jobb-
ra fordultára, ki veheti rossz néven, ha élet-
fenntartási ösztöne jobb sorsának keresésé-
re készíti?

És vajjon az útlevel kiadásának meg-
szorításával segítünk rajtuk? Jogos és méltányos
dolog kényszeríteni valakit remény-
telen küzdelemre, szenvedésre?

Bár ezek a dolgok, a kivándorlás az
országban csak egyes részein öltött nagyobb
arányokat, de azért a nyomasztó helyzet
mindenütt észlelhető.

Nálunk is, Abonyban.

Keresetképes, fiatal családapák panasz-
kodnak nyomoruságukon, egyesek könyör-
adományokért fordulnak az előjárósághoz,
mások utolsó rongyaik árán a pálinkához,
hogy elfeledtesse, kiölje belőlük a kétségbe-
esés érzetét.

Sok jelenség mutatja az általános el-
szegényedést.

A napokban, — hogy ekletáns példára
hivatkozzunk — egyik szőlő birtokosunk
vinczellérének ellopták összes sertés húsát.
A csendőrség nagy nyomozatot indított,
felkutattak vagy 200 házat s mit tapasztal-
tak? Iszonyú nyomort! Házzal házra nem
találtak egy falat kenyeret, egy szál tűzre
valót, még a szalmazsákokból is felfütötték
a szalmát. S mi ennek az oka? Nagy rész-
ben az, hogy a környékből ide sereglő gaz-
dasági cselédek, kik szegényen, semmi nél-
kül jönnek, állnak szolgálatba, konvenczió-
jukat mielőbb feleszik, eladják, aztán éhez-
nek, békétlenkednek, rosszul teljesítik szol-
gálataikat, melytől aztán mielőbb elmaradva,
itt húzódnak meg, itt ragadnak, veszélyez-
tetik az ide való munkások existenciáját,
sokszor — a nagy nyomor miatt — a köz-
biztonságot és vagyont is.

(Az ilyeneket össze kellene irni és il-
letőségi helyükre utasítani.)

Az általános elszegényedést mutatja
az a körülmény is, hogy a szülések majd-
nem felénél nem vesznek szülésznőt igénybe,
még városi lakosok sem, részben, mert

TÁRCZA.

Kárpáti emlékek-ből.

I.

Te völgy, hol hőbb a nap, olvadóbb a hó,
Tél hamarabb fut, nyár tovább pihen,
És szebb virány közt lüktet a folyó,
Te völgy e szóra oktatsz: Szerelem!

S te bérez, vihar korbácsát megvető,
És visszavágod villámok haragját,
Te elhagyott, sujtott, kopár tető,
Fenséges bérez, ezt mennydörgőd: Szabadság!

II.

Egy elhagyott szénégető tanyán
Ütém föl sátram, Isteni magány.
Nincs több halandó, ki még erre jár,
Mint egy kuvasz és egy legelő számár.

Imádatom száll a Mester felé,
Földünkre ki e tájt ecsetelé,
Melynél egy festett műremek se szebb,
És élénkíti a számár s az eb.

Magasztos esönd. E büszke ormokon,
Szédül a gyáva világ-fájdalom.
S mint pára köd, szegi alatt nyakát
Ezer vidám sugár szaggatva át.

De mily pokol zaj üzi nyugtomat?
Ah, csak a jó számár bög s eb ugat!
Szív, üldözött szív, ezt a zajt ne féld,
Hiszen ez nem volt emberi beszéd!

Bartók Lajos.

Felujult seb.

Irtó: Péterfi Gyula.
(Folyt. és vége.)

Livia most már a zokogásig megindult. Vi-
lágos, ő szereti ezt a jó, derék medvét s ha itt
volna, karjaiba szoritáná s azt mondaná neki:
maradj itt örökre, ne menj többé abba a világba,
hol nem értenek meg, ahol nevetnek rajtad, a ki
jobb, okosabb, becsületesebb vagy mint mindazok,
akik nevetnek rajtad a hátad megett.

Nemsokára azután a medve is felbátorodott
és zavartan ugyan, de nyilatkozott. Nem szó, nem
hang adta meg a feleletet, hanem azért a medve
mindent megértett és szenvedélyes öleléssel vette
birtokába a nőt, csaknem aléltá téve azt, szen-
vedélyes csókjaival.

A vallomás után azonban úgy megriadt e
tettétől, hogy hetekig nem mutatta magát.

Az első látogatást Angela atyjánál tette s
fellépett, mint kérő. Azt hitte, hogy az első csókot
a kézfogónak nyomban kell követni, hogy a kis-
asszonynak tett vallomás nyomban maga után
vonja a helyzet őszinte feltárását az atya előtt is.

Az apa, kit a lóversenyek, a zöldasztalok s
az opera-hölgyek felig tönkretettek s ki leányát
úgy tekintette, mint egy utolsó ütőkártyát, kivel
mindent nyerhet: a kérő vállára tette kezét és
így szólt:

— Uram, tudja-e, mi az ön neve a társa-
ságban? Nem az apja nevét értem. Azt a másikat,
amit maga szerzett magának. Nem tudja? Hát
megmondom én. Medve. Ez az ön neve, barátom.
Azt kívánja, hogy leányomat medvének adjam s
én medveapós legyek?

És a szeme közé kaczagott lenező, meg-

semmisítő gunnyal. A kérő kitántorgott a terem-
ből s eltűnt nyomtalanul.

Livia soha semmit nem hallott többé a fia-
tal férfiról. A medvét a guny szívéen találta, el-
menekült sebével a rengetegbe, a magányba.

Livia végtelenül szenvedett, a mi leginkább
lesujtotta, az kedvesének férfiatlansága volt. Oly
hirtelen kétségbeesni, lemondani s elmenekülni,
nem, ez nem menthető! Senki nem tudta, minő
éjszakai voltak, micsoda gyötrő pillanatok festették
szemei alá azt a két sötét gyűrűt.

A katasztrófa akármilyen tragikus is volt
reá nézve (és az volt bizonyára a szegény med-
vére is), Livia mégis érezte háta mögött a neve-
tők gunyos összenézését: érzékeny, büszke, szűz
lelke fellázadt s menekülni készítette a világból,
mely sebzett szíve fölött mulatott.

Daczára a nagy jeleneteknek, miket atyja
odahaza lejátszott: belépett a zárdába, melyet ő
nője alapított.

Nem a rajongás vitte be, hanem tizenhét-
éves szívének daczos keserősége. De a zárda-élet,
a szenvedélyes imák, a kápolna myszticizmusa, a
Mária-zsolozsmák szelid költészete, az égiekkel
való folytonos érintkezés fölköltötték benne gyer-
mekkora vallásosságát s a zárda mélabus roman-
ticizmusa lassankint hatalmába ejtette.

Álmai nem a régiéek voltak többé, nem is
álmok voltak már azok, hanem látások, a rajongás
magasztos képzelődése megnyílt égről, rózsaszín-
száru szerafook gyöngéd öleléséről, Mária látoga-
tásáról, égi zene, káprázatos fény és mondhatlanul
tiszt, gyönyörbe ejtő illat között.

Livia, most már Angela, kezdte feledni sze-
relmi regényét s a medvéről, a boldogtalan med-
véről, csak imádságaiban emlékezett meg...

nincs pénz a szülésznő díjára, de nagy részben pedig azért, mert restellik a nagy szegénységet elárulni, hogy nincs a betegnek ágya, hogy vaczkon, rongyokban fekszik s abba takarja ujszülött gyermekét. Milyen érzésekkel fogadják ilyen helyen az újabb terhet, az újabb kenyérvőt; ha születik: pénz, ha elhal: még több pénz!

És pedig elhalnak szegények; a hideg fütetlen szoba, a rosszul táplálkozó anya tehetetlensége, sokszor könyörtelensége, elviszi az ártatlanokat és szaporodnak, egyre jobban szaporodnak azok a kis sirok, melyek mellett az elhaladót oly szomorú, keserű érzések fogják el . . .

Ez elszegényedést mutatja, az ideai szokatlan menynyiségben, majdnem minden éjjel előforduló apróbb lopások, tolvajlások, élelmiszerekért. Nem jogtalan vagyonszerzési vágy kergeli a tetteseket leestelenségre, hanem a nyomor; kenyeret koldulnak és lopnak.

Azt kérdehetné valaki, hogy miért hozzuk ezeket föl, hisz ugys tudja mindenki.

Dehogyan tudja. Sokan nem tudják ezeket, vagy nem úgy tudják, a hogyan van.

De különösen nem tudják azok, akiknek legjobban kellene tudniok, akik szeretlen adózással nehezítik meg az amugyis agyonsanyargatott népet.

Ezért hoztuk föl ezeket, hogy amidőn a nagy megterhelhetés elé nézünk, vegyük figyelembe általános anyagi viszonyainkat és ne többet, mint amennyit lehet, ne nyújtózkodjunk tovább, mint ameddig a takarónk ér.

Közgazdaság.

Egy tapasztalt szőlésztől közöljük az alábbi cikksorozatot.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A küszöbön levő tavaszi időszakkal bekövetkező szőlőmunkálatokhoz kívánom hosszú idő alatt szerzett elméleti és gyakorlati tapasztalatait

Talán soha nem érzett szívében oly szelid megnyugvást, tiszta békét, mint ma, midőn a roráté után czellájába fölment.

Ugy tetszett neki, hogy e kis fehér szüz szoba egyenesen előszobája az égnek s hogy az ő élete itt kellemes várakozás addig, míg az ég királynéja termének lángoló aranykapuját feltárják előtte . . .

A nap már jó magasan járt, midőn Angela az ablakhoz lépett, hogy egy sajnálkozó tekintetet vessen az utcára, hol a világiak — gondok, szenvedélyek, hiúságok által üzve kergetik és kerülik egymást.

Amint így lenézett a reá nézve idegen világra, egy sor fogatot látott robogni. Az első fogat ott állott meg az utca átellenes háza kapujában.

Angela épen távozni akart az ablaktól, mikor a kocsis üvegajtaja föl pattant s egy férfi ugrott le a kövezetre, fekete frakkban, fehér nyakkendősen, gomblyukában kaméliával.

A férfi látva, hogy néhány bémézködő csoportot képez a kocsis körül, láthatóan megzavarodott, aztán egy félszeg mozdulattal, mely kirívó ellentétben állott a frakk könnyű, finom szabásával, a kocsis belsejébe nyújtotta fehérkeztűs kezét.

Angela ez ünnepies, de ügyetlen alakban felismerte az ő eltűnt medvéjét, első és utolsó szerelme tárgyát . . .

Megfeledkezve mindenről, elkapatva a szenvedélyes örömtől, felszakította az ablakot s lekialtott az utcára:

— Andor! . . . Andor! . . .

mat szőlősgazda társain és a szőlőműveléssel foglalkozó munkások tudomására hozni: kérem szíveskedjék ezen ismeretterjesztő soraimnak b. lapjában helyet engedni.

Előre becsajtom, hogy én rendszeres és válogatott stílmódoru munkát nem akarok a közönség elé tálnai. — nem pedig azért, mert az előbbihez nagyobb szakavatottság kívántatnék, az utóbbi pedig a kétes értelműsége vezethetne, különösen annál a közönségnél, a melynél előterjesztendő ismereteimet megértetni kívánom: teszem tehát ezt a munkálatok sorrendje szerint úgy, a hogy én azt a munkások körében ex abrupto volnék elbeszélendő.

Én azon meggyőződésben vagyok; de azt hiszem ebben bármely szakértő is igazat ad nekem, hogy mezőgazdaságunk terén nincs egyetlenegy növény sem, a melynek művelési módja annyi elágazó véleményre ölelne körébe, mint a szőlő. — Pál — mert ezt az ő szépapja is így szokta — azért; Péter, mert ő Jánostól ezt úgy tanulta, — azért; egy harmadik pedig, mert az ő szőlőművelési tudományánál jobb nincs, — azért marad meg a netovábbnál; de azért egy rendszeres s általánosságban elfogadható művelési módot, rendszert vidékünk szőlősgazdái, munkásai eddigelé sem állapítottak meg. — Én tehát éppen azon czélból fogtam pennát, hogy elméleti és gyakorlati ismereteimet röviden e lap hasbjain előadjam s ha sikerülend hozzá a közvéleményt megnyerni, szőlőművelésünknek az egyöntetű eljárás alapjait felmutassam.

Nálunk, ahol a fej vagy tőke műveléssel foglalkozunk — szeréntem — három fő munkálatot kell különösen megkülönböztetni:

I-ső

A nyitás.

II-ik

A metszés.

III-ik

A választás. — Következne azután a kötözés és végül szüret után a befedés; — de ezek már nem igénylenek annyi szakértelmet; bár ezen munkálatok végrehajtásáról is volna mondani valóm; — de nem akarom ez időszertint mást, mint a legszükségesebb művelési alapokat megismertetni, — amazokról majd más alkalommal fogok szólni.

I.

A nyitás.

Mielőtt a nyitás munkálatához fognánk, elkerülhetlenül szükséges, hogy az ahhoz használandó szerszámot válasszuk meg. — Például a sarkos kapa a nyitásnál, de egyéb munkálatoknál is számüzendő a szőlőből; mert a sarkos kapa a legügyesebb, leglelküimeretesebb munkás kezében is káros, amennyiben a tisztításnál óvhatatlan, hogy a tőke nyaka az ilyen kapákkal meg ne sértessék.

Innen van az, hogy egyszercsak a legeszségesebb tőkénk is elkezd sinylik, sinylik, még egy pár év,

E pillanatban emelt ki a férfi a kocsiból egy fehérruhás, fiatal nőt, narancsvirág-koszorúval, leomló gaze-fátyollal a fején.

Angela arczát a decemberi fagyos lég, szívére még fagyosabb valami esapta meg. Éz a látvány, mint valami durva kéz, visszalökte az ablaktól s csak annyit látott, hogy Andor, mialatt karját nyújtja a nőnek, ki bizalommal tapad hozzá, riadtan néz maga körül a nevé kiáltó hang után s aztán ijedten, zavartan, esetlenül, inkább berántja, mint bevezeti hölgységét a kapu alá.

Angela egy darabig mintegy kövé váltan állott szobája közepén, kezével öntudatlanul simitva homlokát, mely mögött gondolatai összezavarodtak.

Mikor azt hitte, hogy mindent megértett, lerogyott egy székre, ráborult a karjára s csak ennyit mondott:

— Te . . . te is meg tudtál csalni engem? . . .

És zokogott, de könnyek nélkül, csak ajkai reszkettek s a görsösen emelkedő mellből fájdalmas hangok törtek elő . . .

A medve pedig odaát a másik épület egy földszített szobájában fogadta a gratulációkat — a feleségével . . . Mert hát a becsületes medve meggondolta a dolgot, előzammogott bús magányából s mikor kiheverte szívének sebét: az első nőt, a ki nem nevetett ügyetlen voltán, feleségül vette . . .

Angela nem jelent meg dölben a refektóriumában. A fejedelemasszony felküldött hozzá egy

a nagyobb sérülés után pedig még az évben kihál, kivesz a hozott terméssel együtt.

Maradjunk meg tehát inkább a már szokásos nyitó kapánkál. — Ennek leghelvésebb az alakja, ha a hossza másfélszer hosszabb a szélességénél. — A nyitó kapának is csak az orra kiélesítendő a két oldal pedig tompán hagyandó, hogy vele a tisztítás bátran, biztosan eszközölhető legyen.

A nyitás nem más, mint a (fej) tőkének a földből való kiemelése, illetve a földnek a tőketől való eltávolítása, — úgy hogy nemcsak a tőkefej legyen szabad a földtől, hanem a tőke nyaka is, körül annyira, hogy kapánk a nyak körül szabadon mozogjon s az ugynevezett „hajnal“ gyökerek elszaggattassanak.

Tudom, hogy itt eltérő véleménnyel találkozom; mert vannak szőlőmunkások, a kik azt állítják: hogy a ki a hajnal gyökereket elvágja, „elvágya az évi termését is.“

No de ezen állítást a tapasztalat fényesen megczáfolja. — Nőzzünk csak meg egy tőkét, mely hajnal gyökerekre van utalva táplálkozásában. — Az ilyen tőke rendszerent a földszinén lapos tányér alakjában terül el s néhány évi vegetálás után a hajnal gyökerek megvastagodnak, a szivgyökereket is elsatnyítják és a legkedvezőbb talajban is elbénulnak, termő képességüket elvesztik s kihalnak; — még ellenben a szép gömbölyűre nevelt, hajnal gyökéktől gondosan megtisztított tőkék, az alsó talajban megerősödött gyökerek által — helyes kezelés mellett — évek hosszú során át is életképesek maradnak s termőképességük is fenntartható.

A mi a föld munkát illeti a nyitásnál, ez különösen az ugynevezett elült (mély) szőlőknek igénybe veszi a munkás lelkiismeretességét és körültekintését; mert a föld sok lévén, ügyesnek kell lennie, hogy azt helyesen gyűjtse bakhátokba; arra kell tehát ügyelnie, hogy a föld egyenletesen legyen elosztva, nehogy egy helyen túlozva maradjon, másutt pedig esekélyebb bakhát maradjon; a fő dolog azonban, hogy a föld a tisztított tőkére vissza ne folyon, azért már az első kapa földdel úgy kell elbánnia, hogy az a második harmadik s a 4. kapa földnek jó alapot képezzen, hogy így a magasabbra felszedett bakhát is biztos állásba legyen helyezve. — A jól végzett munka után öröm a szőlő utjain végignéze, látni a szép sima munkát és a jól kiti-ztított tőkét.

Ha így végezzük be szőlőnyitásunkat, bátran elmondhatjuk „megtettük a munkát, adja rá Isten áldását.“

(Folyt. köv.)

MI UJSÁG?

— **Nagy zenés mise.** Gyertyaszentelő Boldogasszony napján a katolikus templomban délelőtt 10 órakor több kiváló zeneművész közreműködésével nagy zenés szent mise fog tartatni.

nővért, ez ott találta őt a nyitott ablak mellett, fázósan összehuzódva egy széken, keletkező lázban.

Lefektették. Gyöngye meghülés az egész, segít majd rajta a fejedelemasszony bölcsessége s a zárdakertben termett, csodatevő herbathea.

Mikor alkonyodni kezdett, egy nővér felgyujtotta a kis ezüst függőlámpát az imázsámoly Mária-szobra előtt s magára hagyta Angelát.

A fiatal apácza felkönyökölt ágyában, elmerült a szüz anya megvilágított, szelid arczának, áldóan kiterjesztett fehér kezeinek szemléletébe s vigasztalódni kezdett. A tekintet, amivel a szobor kék szeméi reá néztek, olyan volt, mint egy idősebb nővér gyöngéd szemrehányása: Hát nem vigasz neked, hogy én szeretlek téged — végtelen? . . .

Odaát pedig megszólalt a zene s a násztársaság táncznak indult. Angela fölkel s amint félrehuzta a függőnyt, látta az átellenes ablakok fehéren világított függőnye in lerajzolódni a tánczó párok árnyékepeit.

Éjfél felé elnémult a zene, az ablakok első-tétedtek, csak kettőnek függőnyét világította meg valami enyhe rózsaszín fény . . .

Angela ráborult a szüz anya lábaira s forrópárás ajkait ott hűtögette a hideg márványon . . . És hiába voltak feje fölött áldóan kiterjesztve az istenanyai kezek, Angela e pillanatban nem az ég fiának menyasszonya, hanem egy szegény, szerető, boldogtalan leány volt.

Az előadandó zenedarabok, világhírű egyházi zeneköltők remekeiből vannak véve, így például Gounod „Avé Máriaja”. Városunk intelligenciája ezen nállunk unikum számba menő fényes egyházi ünnepséget, bizonyára magas érdeklődéssel fogja kísélni.

— **Művészestély.** A Casino által, a szegények javára rendezendő művészestély iránt, — mely holnap, délután 6 órakor, a polgári iskola torna-termében fog megtartatni, — nagy érdeklődés mutatkozik. Ritka élvezetben lesz része közönségünknek e nagy szabásu estélyely, melynek anyagi sikere előre láthatólag biztosítva van s így szegényeink nyomorán is segítve lesz. A közreműködő művésznöket és művészeket a Casino, az előadás után vendégeikül fogja látni s tiszteletükre fényes banquetet rendez.

— **Felolvasások.** A népkör február 8-án, délután 6 órakor saját termében felolvasó estélyt tart, melyen Dudás József polgári iskolai igazgató, Aranyi Sándor nyug. főjegyző és Fördös Károly a kör jegyzője fognak közreműködni.

Ugyancsak február 8-án, délután 6 órakor a Függetlenségi 48-as Kör is rendez felolvasó estélyt, reggelig tartó táncmulatsággal egybekötve, mely alkalommal Temesközy Gerzson szerkesztő fog humorisztikus felolvasásokat és Dobozy Kámán fog szavallatot tartani. Külön meghívók nem bocsátatnak ki, a körök elnöksége ez uton hívja meg a tagokat, családjaikkal és más szíves érdeklődőket is szívesen látnak.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Függetlenségi 48-as Kör-ben 1903. évi január 25-én tartott bálban felülfizettek: Hoy Nándor 3 koronát, Karizs János, Báró Weigelsperg Ede, N. N. 2—2 koronát, Sági János és Cseri István 1—1 koronát, melyért hálás köszönetét fejezi ki a kör elnöksége.

— **Búcsúszó.** Zemplén megye, Mád községbe választattam meg s. jegyzőül, minnek folytán hirtelen történt eltávozásom miatt minden jó ismerőseimtől el nem búcsúzhattam. Ezúttal mondok tehát szíves barátságukért és figyelmükért hálás köszönetet és „Isten hozzád”-ot.

Abony 1903. jan. 26.

Bálint János

okl. s. jegy-ő.

— **A czeglédi 100-as küldöttség.**

Huszonhat éve mult január 24-én, hogy Czeglédnek 100 választó polgára elment Turinba, hogy Kossuth Lajosnak országgyűlési képviselővé történt megválasztását hírül adják s a mandátumot elvigyék. Ez alkalommal is mint minden évben — az emlékezés ünnepét tartották meg a még életben levő küldöttségi tagok kik közül még 63-an vannak életben. Az ünnepi beszédet Lengyel Zoltán orsz. képviselő tartotta. A híres küldöttségnek városunkból Lukács Gyula is tagja volt.

— **Helyreigazítás.** Lapunk legutóbbi számában a Casino közgyűléséről referálván, tévedésből kihagytuk a választmányi tagok sorából Gaál Gyula nevét, amit ezennel helyreigazítunk.

— **Magyar Pista ügye.** A multkori közleményünkre Magyar Pista megjelent szerkesztőségünkben s felmutatta a törvényszéknek egy B. 1901. 141.5. számú végzését, mely szerint, elenne lopás vétsége miatt emelt vádat a kir. ügyész elejtette, mert vádlott tagadásával szemben igazolást nem nyert. Határ Pálné károsult pedig, az elejtett vádat — mint pót magán vádló, felvenni nem kívánta. — Punktum.

— **A czeglédi Hitelbank** az elmúlt évet szép eredménnyel zárta le. Az intézet tartalék tőkei ez évi dotációval 111.000 koronára emelkednek. Az évi tiszta nyereség 37000 korona. Betétek 1 millió 900 ezer korona.

— **Sikertelen betörés.** Neppel Ferencz nagybirtokosnak a lakásán levő pinczejét akarták pénteken éjjel feltörni, az ajtót feszegették, de a tettesek az ilyesmiben járatlanok lehetnek, mert olyan zajt csaptak, hogy a cselédség nesztét vette a dolognak és elriasztották a kellemetlen látogatókat.

— **Pál napja.** 1849. januárja Pál napján volt a czeglédi ütközet. A honvédsereg Szolnok felől jöve, a Czeglédre portyázó Ottinger hadát megtámadta s rövid tusa után szétkergette a zsoldosokat. Ezek egyrésze a készen tartott vonaton menekült fölfelé, másik része lóháton, gyalog: Berczel felé. A nép örömrivalgással fogadta a győző honvédsereget s ki mivel tehetett: borral, kalácsal, pecsenyével vendégelte meg a vitéz fiukat. A megfutott csapat nagy részét hihetőleg el is fogják, ha a kíváncsi néptömeg a kálváriai rk. temető dombján tömegesen nem nézi a bedei dombtáji ütközteet, miáltal a honvédsereg abba a

kellemetlen helyzetbe jutott, hogy a futó ellenségét úgyival nem löhette. Egyszer aztán a dombon álló néptömeg feje fölött az akáczfákat tördélve végigsüvitett egy 8 fontos golyó figyelmeztetésül Erre aztán rohamosan tódult ki a temetőből a nép Csakhogy már akkor az ellencesapat tért nyert futásában.

— **A polgári fiúiskolák reformja.** Az orsz. polgári iskolai egyesület m. évi decz. 28-án tartott gyűlésének legfontosabb tárgya annak a megvitatása volt, melyet a hét osztályu polgári fiú-iskola tanításterve tárgyában terjesztett elő az egyesület elnöksége. A hosszabb vita eredményeül kimondták, hogy a 7 osztályu polgári fiú-iskola tanítás tervét készítik el oly módon, hogy az alsó 5 o. tanítás anyaga egy befejezett egész alkossan. A tanításterv érdekében az összes polg. iskolák tantestületéhez kérdéseket intéz az egyesület.

— **Hány tanító van Magyarországon.** A legújabb statisztika szerint a mult évben Magyarország népiskoláiban 29.003 tanító működött. Ezek közül az elemi iskolákban tanított 26.002 a felső népiskolákban 2325. Ezek közül férfi 22.899, nő pedig 6175.

— **Kosárfonó tanfolyam** Czegléden. A vármegyei gazdasági egyesület Czegléden 6 héti tartó kosárfonó tanfolyamot rendez, melyen korkülöbség nélkül mindenki ingyenesen részt vehet. Bizony jó volna, ha képviselőtestületünk gondoskodna ilyen tanfolyam létesítéséről, rá férne sok szegényemberre egy kis téli kereset.

— **Telefon — Czegléden.** Az ország nagyobb városai jóformán összekötvék már a telefon hálózattal. A budapesti kir. postafőigazgatóság elhatározta hogy ha Czegléden megrendelő nem akad is, hát az igazgatóság maga, önköltségére, de mégis állít fél telefonhálózatot és összeköttetést Budapesttel.

— **A tanköteleseket** eddig a közigazgatási hatóságok iratták össze minden esztendőben. A folyó évtől kezdve azonban az országos központi statisztikai hivatal utasítása és ellenőrzése szerint állítják össze a névsort. Az erre vonatkozó rendelet már városunk hatóságához is leérkezett.

AZ „ABONY” REGÉNYTÁRA.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

Irta: **Négysz.**

B o d ó G á s p á r é k.

(Folytatás.)

A csendes Józsefváros egyik elhagyottabb részén van a Szomoruvölgy utca. Házai jobbra alacsonyabb, dűledező, elhanyagolt, kisvárosi jellegű viskóknak is beillettek. Jórészt a szegényebb néposztály, a munkás elem lakja e vidéket, mert — bár amugy is elég drága a házbér — olcsóbban lakhatnak itt, mint a város más tájain. A kiéltelenedő viskókhöz, rendezetlen utcához mérten a világítás sem volt a legkedvezőbbnek mondható. Meglehető távolságban egymástól pislogott néhány gázlámpa, nagysötétségben hagyván esténként és éjszakánként az utcát. Sőt e rész közbiztonsága is a legrosszabbak, leggyatrábbak közé tartozott, ne adj Isten, hogy ha kellett, rendőrt lehetett volna találni. Ellophatták miattuk az egész utcát házastul, kövestül, lámpásostul, mindeztül. Az ember, aki valahogy éjfél felé vetődött erre, Isten kegyelmébe ajánlotta lelkét és, ha volt pénzt. — No de hát, különös kedvezése a sorsnak, emberemlékezet óta a Szomoruvölgy — utcában csupán egy izben késeltek meg éjnek idején egy kései botorkálót, kifosztván öt tetőtől — talpig; talán innen nyerte a nevét ez az utca. Nem is igen jártak éjszakánként erre felé az emberek, legkivált az utca lakói, kik kapubezárás előtt már ágyban voltak, hogy kora reggel ismét munkájukhoz lássanak.

A Szomoruvölgy — utca 72-ik száma alatt egy földszintes, piszkos kis szobában lakott a Bodó — család. A ház feje Bodó Gáspár, egy szeszgyári munkás, aki heti tizenegy forintokért robotolt kora reggeltől esti hét óráig. Szűk fizetéséből nem tudta volna eltartani családját, ami természetes a nagy drágaság idején, mikor a lakbéren, adón kívül első sorban az evésről is kell gondoskodni. Segítő társa volt a felesége, aki szorgalmasan eljárta hol ide hol oda, napi 1 frt 20 krért (és kosztért) mosni, vagy pedig odahaza mosott, vasalt mások részére hajnaltól napestig. Így vala-

hogy megélhettek volna, annál is inkább, mert volt már egy felesperedett lányuk, aki egy czipőfelsőrész — készítő műhelyben heti 3 frtért varrogatott; azonfelül volt egy albérlőjük, aki havi 5 frot fizetett egy ágy használatáért. E pénzekből kellett fedezni az összes kiadásokat.

Az egész Bodó — familia, hozzáértve a náluk lakó legényt, tehát abban a kis egy szobás és konyhás lakásban huzódott meg. A bútorzata leg egyszerűbb volt, mert két ágyból, egy asztalból és három székből állott. Künn a konyhában is valami avult, kiérdemesült kanapé — féle volt elhelyezve, mellette egy nagyobb szerű kosár, ágygyá alakítva. Az egyik ágyban aludt Bodó Gáspár hitevéstársával, a másikban az ágyrajáró, s miután a két ágy szorosán egymás mellett állott, a középső egy tizesztendős fiú halt. Künn a konyhában helyezkedett el a pamlag — ágyban a tizenhat éves Mariska, míg a kosárban egy alig tizesztendős csöppség szendergelt.

Életüket a legnagyobb egyhangúságban töltötték, csak néha — néha vasárnaponként volt egy-egy derültebb órájuk, mikor valami muzsikusz cigány vagy verklis vetődött a házba és meglehetősen kopott, de népszerű dallamu nótákkal fölvidította a ház apraját-nagyját! vagy ha bort vagy sört hozatott Bodó Gáspár, a mikor eljött a komája és egy-egy korty ital és vig pipaszó mellett ütötték agyon a vasárnapi munkaszünetet. Néha el-ellátogattak ide meg amoda valamelyik rokonsághoz, jó ösmerőshöz, nyáron meg kirándultak a Népligetbe és a fűbe heverészve mulatott a család. Legjobban mulattatta azonban a familiát Fejes István, aki jókedvű, elmés legény volt, de mindig akkor amidőn kissé többet talált fölajtani abból az italból, amittől nem lesz tisztább az ember feje. Egy kép kedvelte és megitta a szeszes italokat, akár törköly, seprüpalinka vagy bármilyen más is volt, csak víz ne legyen. Ilyenkor valóságos mókázó ember lett belőle és bátorságában, amit józanon nem igen mert volna megtenni, szerelmet vallott, sőt a kezét is megcsókolta (tovább nem mert menni, még részegségében sem.)

Bodó Mariskának, a kinek mi türes — tagadás — szintén tetszett a legény és jólesett halani az István áradozásait, ömlengéseit, de meg a család sem nézte rossz szemmel a fiatalok évdéseit, mert eltekintve a legény szeszkezdvelő természetétől, derék, jóra való és munkásember volt. Mariska váltig mondogatta, hogy szokják le a tulságosabb mennyiségű ital élvezetéről, mert az jóra nem vezethet. Használt is a lecke egy két — napig, amikor aztán ismét villogó szemekkel pityókosan állított be, az az röviden; beállított. No de úgy vélték Bodóék, hogy ebsont beforr, majd csak megkomolyodik Fejes István, ha megfeleségesedik, majd csak belátja, hogy házas embernek nem illik benyakalni. A legény maga is tisztában volt rossz természetével, szeretett is volna csunya szenvedélyéről lemondani, de ez nem sikerülhetett nagyobb lelki átalakulás nélkül. Mert Fejes István olyan legény volt hogy nemesak akkor fájt a szive, ha Mariska durczás, haragos volt hozzá és nem szólt egy árva szót se, bárhogy kérte, bárhogy ígerte, hogy megjavul és ezentúl csak vizet fog inni; fájt neki a szive a kis kurta koresma után is, hól a törzsasztal mellett cimboráival versenyt ittak és meghányták — vetették a magasabb politikai dolgokat, szidván a kormányt a képviselőházat, az adófélügyelőséget, végrehajtott s tudja Isten, kit még.

(Folyt. köv.)

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy a piactéri **Richter féle** házban egy, a mai igényeknek megfelelő

Könyv, Zenemű- és Papirkereskedést

rendeztem be.

Minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy legjobb minőségű áruk pontos kiszolgáltatása által t. vevőim teljes megelégedését kiérdemeljem.

Abony, 1903. jan. 23.

Tisztelettel

Müller Mór.

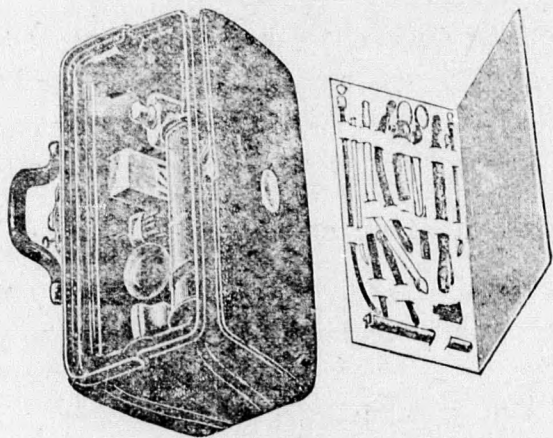
**VIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁRI
MÉSZVÉNYEKRE,
NORMÁLIS VÉNYEKRE, ÁLLAMPAPIROKRA
KÖLCSÖNT**
ADUDA, FÉRŐKÉES VISZTAFIZETÉSI FELTÉTELEK HELYETT.
FELVILÁGOSÍTÁSUNK INGYENES.

HECHT BANKHÁZ
BUDAPEST, FERENCZKERTÉRE 6.

Dobozy Kálmán úrnál, Czeglédi-ut 73 házszám alatt sajáttermésű borának literje **20** krajczár, azaz **40** fillérért kapható.

**SCHOTTOLA ERNŐ
MAGYAR ÁLTALÁNDÓ
Kötanyaggyára**

A ruggyanta gyártás meghonosítója Magyarországon.
Budapest, VI. Révay-utca 16. szám

Szülésznőknek legmegbízhatóbb bevásárlási forrás, az újonnan 95000/1902 szám alatt belügyminiszteri rendelettel beszerzendő bábátáskák és az ezekhez szükséges ellenőrzési és szülési jegyzőkönyvekben.

Továbbá az őszes kötőszerek, irrigátorok, ágytáblák, fecskendők, tejszívók, üvegek, gummicsövek, vízmentes gummilepedők stb.

Árjegyzék ingyen!

35-ik esztendeje már, hogy megjelen a
Borászati Lapok.

Ily hosszú idő óta uttorője, vezetője, tanítója, szerető jóbarátja ez a lap a magyar szőlőtermelőknek. Foglalkozik úgy az ojtvány, mint a szénkéreg, mint a homoki szőlők művelésével.

Nyílt, őszinte fegyverrel küzdött mindenkor a bortermelés érdekei mellett.

Most már könnyebb lesz.

Az olasz borvám fel van mondva, egy országos borértékesítő szövetkezeti szervezetet csinál dr. Darányi főlemlései m. kir. miniszter ur, aki 200.000 koronával járul egy központi szövetkezet létesítéséhez. A vidéki szövetkezetek első befektetésükhöz előleget kapnak, a beadott mustra is előleget.

Kétszeres munkára kapjunk tehát, tanuljunk tovább. 443.825 szőlősgazda van Magyarországon

Sok belőlük még sokat tanulhat a szőlőtermelés és a borkezelés terén. Tanulhat a lapból, ez a lap a

„Borászati Lapok“

Előfizetési díja: Egy évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Megjelen minden vasárnap.

Gazdag tartalom, olcsó előfizetés.

Mulatóványt ingyen küld a kiadóhivatal Budapest Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

Uj előfizetők, szép színes képet kapnak a „Hárslevelű“ vagy „Darányi“, fajta szőlő fajról azt amelyik jobban tetszik. Könyvek közül választhatnak: Szőlőink újjáalakítása: Irta: Baross Károly. Peronospora elleni védekezés: Irta: Sajó Károly. Pinczeszövetkezetek alakítása. Pályanyertes mű. — Szőlőművelés politikája: Irta: Baross Károly.

Új! Aranyozó, melyvel mindenki azonnal moshatóan uja aranyozhat: tükör és kepkercet, szobrot, viragszállt, templomszállt stb. — Egy üveg ecsetrel 80 kr., 1/2 literes üveg 1.50, 1/4 literes nagy üveg 3 ftt. — Sport-czikkek, gyermek játékszerek, háztartási- és ebédli asztal-kellekek utazas- és betegpolashoz való tárgyak felől nagy, képes árjegyzeket bermentve küld

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

Fontos minden menyasszonynak!
Szükséletes beszerése előtt ne muassa el

Alapított 1846

Tausky J. Fiai
ruha- és fehérműek-gyártól
Pozsony

a specialis árjegyzéke, mely különféle czélszerűen összeállított keiengye költ égvet-s-kei tartalmaz, bementesen megkhozatni.

Me bizható cég! Pontos kiszol.ás!
kiváló munka! Jó anyag!

Magyar festék-, kence- és lakkgyár.

KRAYER E. és Társai
— József főherceg udvari szállítója.
a magyar államvasutak szállítás-vállalója.

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 6. SZÁM.

Vérgyógyítás (Hemopatia). Uj és eredeti 15 év óta kipróbált gyóymód, a mely hazánk és a külföld jobb köreiben általános eism résznek örvend. Rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva asthma, szív-, gyomor-, hólyag- és idegbajokban, vér- és bőrbantalmak ellen és kizárja az elmezavar és szélhűdes beálltát. A kezelése kelemes, nem gátolja a beteg napfoglalkozásában és tartós, gyökeres gyógyulás eredményez. E gyóymód megalapítója **Dr. Kovács J** fővárosi orvó, a kik Budapest, V. Váci-körút 18 sz. alatt egy, ez n czebra berendzeit orvosi rendelő intézete van, melyet mindazoknak legmeglegbben ajánljuk, a kik a fent eírtolt bajok valandiké esze vedek. Dr. Kovács J levele bementek részére készege len va a zó.

NEUSTEIN FÜLÖP
czukrozott
hashajtó labdaccai

mit már évek óta a legelőkelőbb orvosok, mint hashajtó és otdószert ajánlunk nem gátolják z emesztést és teljesen ártalmatlanok. Czukró ott kuszák v gett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 33 fill., egy 1 koros, mely 9 labdát, tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor. — 2 kor. 45 fill. előleg s bekielése után 1 kor. portómentesen küldeték meg.

Óvás! Utazásotól különösen óvjanak k

NEUSTEIN FÜLÖP
Szállás- és szállítási vállalat
Budapest, V., Váci-utca 6.

MAGYAR PAL

Következőn felsorolt saját készítményű lémi áruknak árjegyzéket a kiadóhivatalra ajánljuk.

1 drb bécsi piros paplan	1 ftt 80
1 . . . . . borlon	2 . . . . .
1 . . . . . Satin Chachmir paplan	5 50
1 . . . . . atlasz	5 2
1 . . . . . seiyem atlasz	5 50
3 részű volin matraz	4 70
3 . . . . . Crin de afrique	7 . . . . .
1 . . . . . szőr	10 . . . . .
1	14 . . . . .
1 szalmazsák letűzve	2 20
1 drb aczél-odrony ágybetét	6 50
1 . . . . . párnázott ruganyos matraz	15 . . . . .
1 összehajtható vaságy tengerifü matraztal	1 . . . . .
1 drb flanel takaró	1 50
1 asztal, 2 ágyterítő	5 50

Gichner Mór és Testvére
Budapest, IV., Múzeum-körút 27. szám.

Lohr Mária
(Ezelőtt Kronfusz.)
Megbízások átvételnek: —
VIII. Baros-utca 85.

Csipke-, vegyészeti tisztító és műfestő intézet
5708
Telefon

Minden nap friss pörkölés

jó **KÁVÉ** olesó

1 kgr. pörkölt kávé . . . . . 1 ftt 85 kr.
1 „ nyers . . . . . 1 „ 68 „

Posta-somag 4 1/2 kilo kávé portómentesen küldeték.

BRÜLL GYULA (SZENES SÁNDOR UTÓDA)
Budapest, V., Nádor-ut za 16.

DEHMAL KÁROLY
Zongora-gyáros
kizárólag kitűnő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönző-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 20.

Tanningene a legkedveltebb és legégszesegebb hajfestő szer
sötétszöke, barna és fekete. Ára 5 kor.

A száznak és fogaknak legeslegjobb az **OSAN** K. 1.76 és 88 fill.

Czerny-féle keleti a legjobb és legégszesegebb szőpítőszer. 1 üveg ára 2 korona. Ehez hygien. balzeam-szappan 60 fillér.

Főszáteküldési hely: Czerny J. Anten, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
PÁSZTOR (TÖRV. BEJ. CZÉG)
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 17.
Megszerez szabadalmakat, financiroz találmányokat, beajstromoz védjegyeket és mustrákat.
FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN.

REICH L. FIAI
Üvegyárosok, cs. és kir. udvari szállítók
BUDAPEST, VII. ker., Lövdöde-tér 2. szám.

Ajánlják legjobb minőségben gyártott Syphon-és gazeuse palackokat legolesőbb árák mellett és pedig:

- 1 Láda kb. 200 drb. 16 unciás sima, fehér v. világos kék (aquamarin) színt Syphonpalackot talppal vagy talp nélkül. 62 korona
- 1 Láda kb. 200 drb. gazeusepalackot gummigyűrűvel és üveggolyóval ellátva, fehér vagy világos kék (aquamarin) színt, magas vagy alacsony alakú . . . . . 52 korona

Szállítás a csomagolást beleértve, budapesti pályaudvarig bémentve, közpénzfizetés ellenében 2% seontó — 10 láda rendelés után 5% rabatt. Más nagyságúak és különféle általunk törvényesen védett alakokat megfellelően olesón szállítunk. Préselt irások vagy czégyvéseknél csak az elkészítési önköltséget számítjuk, ellenben az alak és kliseért költség nem számítottik. Megjegyzük még, hogy megvizsgált 20 létkör nyomású Syphonpalackaink Magyarországbau csak kizárólagosan közvetlen a mi gyárunkból szerezhetők be.

Budapesti malomépítészeti és gépgyár
PODVINECZ ÉS HEISLER
BUDAPEST, VÁCZI-UT 141/V.
GYÁRT:
BENZIN MOTOROKAT ÉS BENZIN LOKOMOBILOKAT szolepas vezényművel 2-50 lóerőig.

Megbízható képviselők kerestetnek!

Egy jó családból való fiú nyomdász tanulónak felvétetik a lap kiadóhivatalában.

Nagy bútor eladás!
Rendkívül olcsó árák!
JELINEK B. A. és FIA
butor-áruházában
Budapest, VII. Kerepesi-ut 8. földszinti helyiségek.